

5. Singh, R., Singh, H., & Raghubanshi, A. S. (2019). Challenges and opportunities for agricultural sustainability in changing climate scenarios: A perspective on indian agriculture. *Tropical Ecology*, 60(2), 167-185. doi:10.1007/s42965-019-00029-w

6. Wang, Z., Liu, Z., Cao, Z., Li, Y., Zhang, Z., & Wang, L. (2019). Effect of biochars on water retention properties of northeast region black soils. [生物炭对东北黑土持水特性的影响] *Nongye Gongcheng Xuebao/Transactions of the Chinese Society of Agricultural Engineering*, 35(17), 147-153. doi:10.11975/j.issn.1002-6819.2019.17.018.

8. Піковська О. В. (2011). Оцінка шпаруватості чорнозему звичайного за різних агротехнологій. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*, № 162. Ч. 2. С.88–92.

ДО ПИТАННЯ ЩОДО СТАНОВЛЕННЯ АКВАКУЛЬТУРИ В УМОВАХ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ

О. М. Овдіюк, к.е.н., доцент

В. М. Овдіюк, аспірант

Поліський національний університет

На сьогодні людство стикнулося з продовольчою проблемою, яка щорічно набирає все більших обертів. Дана ситуація також має прямо пропорційний зв'язок з екологічним становищем світу в цілому. Світова практика достатньо переконливо вказує на те, що перспективи забезпечення людства продовольством, а саме білком тваринного походження має низку проблем. Тому в Україні наразі набуває актуальності напрямок органічного виробництва, а саме в частині вирощування аквакультури в умовах органічного виробництва.

Біопродукція акваторій, основи її формування з теоретичного боку є загальними в планетарному масштабі. Процес первинного утворення абсолютної більшості продукції обумовлений життєдіяльністю зелених рослин, які в процесі фотосинтезу, використовуючи неорганічні компоненти оточуючого середовища, завдячуючи наявності хлорофілових складових під дією сонячної інсоляції, здатні утворювати органічну речовину. Саме первинна органічна речовина є основою життя всього живого на планеті Земля. В різних гідроекосистемах природного і штучного походження, трансформованих гідроекосистемах природного походження і цільового призначення незалежно від діяльності людини, її бажань і втручань, основа живої складової представлена флорою і

фауною [1, с. 10]. Отже, наразі загальносвітовою тенденцією є розвиток органічного виробництва. Актуальними стають напрями органічного виробництва риби та аквакультури.

Стан світового рибного господарства в останні десятиріччя переконливо доводить, що рибні ресурси акваторій, а саме морів, океанів і внутрішніх водоймищ не можуть забезпечити зростаюче населення планети харчовою рибною продукцією. Запаси найцінніших харчових об'єктів промислу знаходяться в критичному стані, а багато об'єктів вже втратили промислове значення. При цьому, потреба в харчовій рибній продукції у більшості країн з кожним роком зростає. В цих умовах єдиним надійним джерелом збільшення об'ємів харчової рибпродукції є аквакультура. Проте варто зауважити, що наведений весь цей об'єм доводиться на харчову продукцію, яка реалізується в основному в живому і охолодженому вигляді. За даними ФАО, до 2030 року на аквакультуру чи рибництво буде припадати близько двох третин (62 %) світового виробництва рибної продукції. За оцінками ФАО, аквакультура – галузь виробництва продуктів харчування, що динамічно розвивається, і вже в найближче десятиріччя об'єми промислу і виробництва продукції аквакультури будуть однакові [2, с. 13]. Отже, можемо спостерігати світову тенденцію до зростання інтересу до сучасних аквакультурних технологій та перспективи їх розвитку в подальшому на фоні продовольчої проблеми.

Варто зазначити, що в Україні рибництво завжди було популярним. Так, Україну традиційно вважали “рибною країною”, а розвиток рибного господарства визначався природними та кліматичними умовами. Водночас в умовах економічної кризи відбулася дестабілізація розвитку галузі. Ситуація значно погіршилася і потребує вжиття комплексу заходів, спрямованих на те, щоб важлива складова рибного господарства – аквакультура почала відігравати належну роль у розвитку української економіки. Тому основними питаннями сучасного етапу регулювання розвитку аквакультури є нарощування обсягів виробництва риби, розширення асортименту та поліпшення якості товарів, а на цій основі – забезпечення раціонального споживання рибної продукції населенням, створення сприятливих умов для виробників, поліпшення соціального розвитку села, позбавлення залежності країни від імпорتنих поставок [3, с. 5]. Отже, Україна має всі необхідні умови в тому числі і природно-кліматичні для промислового розвитку даної галузі.

Так, Україна має значний потенціал та можливість для створення значної кількості невеликих рибницьких господарств. Є значний потенціал розвитку аквакультурних господарств, які надають

рекреаційні послуги. За оцінкою спеціалістів фермерські (сімейні) рибні господарства – це майбутнє українського рибництва, тому створення умов для розвитку цього напрямку аквакультури та марікультури є першочерговим завданням [4, с. 7].

Грунтуючись на комплексному використанні природно-ресурсного і соціального потенціалу країни, діяльність аквакультури направлена на вирішення наступних важливих народногосподарських завдань: забезпечення населення продуктами харчування тваринного походження; збільшення зайнятості населення, особливо в сільській місцевості і на прибережних територіях; зниження імпортозалежності в поставках продовольства; збереження запасів водних біоресурсів і біорізноманіття водних тварин, рослин у природному середовищі мешкання. Аквакультура сприяє соціально-економічному розвитку регіонів України, підвищенню дохідності сімей і, як наслідок, покращенню здоров'я і якості життя громадян України [5].

Отже, розвиток аквакультури в умовах органічного виробництва пов'язаний з тим, що сучасне вибагливе суспільство прагне до споживання екологічно чистої органічної продукції, роблячи при цьому ставку на власне здоров'я та збереження навколишнього середовища. Також варто зазначити, що сучасні споживачів мають досить високі вимоги до рівня якості рибної продукції та морепродуктів. Цей факт є гарним стимулом для виробників даного продукту, які знаходяться в постійному пошуку нових методик та підходів щодо вирощування даного виду продукції.

Список літератури

1. Шерман І.М., Євтушенко М.Ю. Теоретичні основи рибництва: підручник – К.: Київ, 2011. – 499 с.
2. Інтенсивні технології в аквакультурі: навч. посіб. / [Р. В. Кононенко, П. Г. Шевченко, В. М. Кондратюк, І. С. Кононенко]. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 410 с.
3. Вдовенко Н.М. Державне регулювання розвитку аквакультури в Україні: Монографія / Н.М. Вдовенко. – К: Кондор-Видавництво, 2013. – 464 с.
4. Сучасна аквакультура: від теорії до практики. Практичний посібник/Ю.Є. Шарило, Н.М. Вдовенко, М.О. Федоренко та ін. – К.: «Простобук», 2016. – 119 с.
5. Вдовенко Н.В. Виробництво та споживання продукції аквакультури як ознака рівня економічного розвитку України Н.В. Вдовенко // Агросвіт, № 21, 2011. С. 17–23.